

Jaauari kuukiri nr 33

9. JAAN. 2019

Kogu kuukiri on allalaetav siit:

[Algas aasta 2019](#)

2019 aasta on laulupeo aasta.

2019 on **ESTO** aasta. Väliseestlased saavad kokku ja seekord põhiliselt Eestis.

2019 aasta on Haridus- ja Teadusministeerium kuulutanud **eesti keele aastaks**, et arvukate sündmuste ja tegevustega väärtustada eesti keelt ning tähistada eesti keele seadustamist riigikeelena sada aastat tagasi. Meie eestikeelne kõrgharidus tähistab 100 aastat!

[Eesti Kultuuriseltside Ühendus osales tänusündmusel](#)

4. detsembril toimus Tallinna Lauluväljaku ruumides Euroopa kultuuripärandi aasta lõpetamine ja selle korraldajate ning abiliste tänamine. Teatepulk anti üle laulu- ja tantsupeoaastale. Laulu- ja tantsupeo aastale “seoti pastlad jalga”. 2019 aasta tuleb aktiivne ja sündmusterohke ka Eesti Kultuuriseltsid Ühenduse ja tema liikmete jaoks.

[Valminud on EKSÜ 2019 aasta kalender](#)

Võtame jaanuari lõpuni vastu sooviavaldusi selle kalendri soetamiseks.

Kalender sisaldab ka mitmeid meie liikmesseltside tulevase kultuurisündmuse. Soovist kirjutada meilile info@kultuuriseltsid.ee

Jät kub EKSÜ koolitustesari “Kohalik kultuurilugu ja seltsid”

Harjumaa külaseltsid ja arhiivihuvilised kohtuvad **22. jaanuaril kell 10.00 Tallinnas, Sirge 2.**

Koolitus viiakse läbi koostöös ERMi ja Eesti Rahvusarhiiviga.

Koolituspäeva jooksul jagavad arhiivspetsialistid infot, kuidas arhiveerida, kust leida infot, millised on avalikult kättesaadavad materjalid jne.

Tiitel seltsisõbralik sulesepp seltsitegevust kajastavale ajakirjanikule

Kutsume siinkohal seltsitegelasi üles esitama kandidaate tiitlile **seltsisõbralik sulesepp!** Aidake tunnustada ja tähele panna ajakirjanikke, kes teie tegemistele kaasa elavad ja seda heal meel sageli olematu tasu eest kajastada võtavad.

Taotlused palume saata **10. veebruariks 2019**

KÕNE

Akadeemilise Ühistegevuse Seltsi juhatuse liikme aastalõpu kõne

Kui sada aastat tagasi saime iseseisvaks sõjalise ühistegevuse abil, siis 1990ndatel kasutasime samuti koostööd – Balti kett, laulev revolutsioon jne.

Me olime ühte meelt ja nii saimegi tagasi oma riigi. Eesti rahva enda ühistute omandisse tuleb jälle saada **pangad, kindlustusseltsid, tööstused, kauplused, teenindustevõtted**. Me ei tohi hetkekski unustada, et me elame oma isade maal ja räägime emakeelena eesti keelt. Tarvitseb ainult hetkeks need tõed unustada ja me leiame ennast võõrast riigist.

MEIE SÕPRADE JA LIIKMETE TEGEMISED

Sveitsi Eesti Selts tähistas äsja oma 65. sünnipäeva

Paljud eestlased põgenesid Teise Maailmasõja ajal Eestist, muuhulgas ka Sveitsi, ja löid Luzernis Sveitsi Eesti Seltsi. Viimatimainitu ei tegele mitte ainult eesti keele ja kultuuri viljelemisega, vaid hoolib ka Sveitsi loodusest. Eesti Selts tähistas äsja oma 65. sünnipäeva. Hetkeseisuga elab Sveitsis umbes 500 eestlast, kellele Sveits on ühel või teisel põhjusel saanud uueks koduks.

Tveris lõppes traditsiooniliste kultuuride festival

Eesti kultuuri esindas festivalil pereansambel Õunake koosseisus Mihhail, Natalja ja nende kaks tütar. Mihhail alustas etteastet muusikalise tervitusega. Pärast esitas ansambel popurrii eesti lauludest: Piparkoogipoisid, Tuljak, Mu koduke, Ütle meri mu meri.

Juhan Uppin päaliina võrokõisil külän

Om väga hüä, et säändside pillimänguoskuisi- ja – tiidmisiga miis ka noorõmbilõ umma särävät ja ütenskiskvat mängustiili ja tarkust edesi om andnu nii Eesti Muusika ja Teatriakadeemian, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemian, Eesti Pärimusmuusika Keskusõn ku ka H. Elleri Tartu Muusikakoolin. Kistumalda mälestüses jääse sjookõrdsõst külälidsest TVS-i arhiivi kingitusõs saadu 2 muusigaalbumit (Kikka Karla ja Ubina Juhani lugudõga) ja Vana-Võromaa lõõtspillilugudõ noodikogo.

Rakkes tähistati Faehlmanni sünnipäeva konverentsiga

Rahvuseepose „Kalevipoeg” mõtte algataja, kirjanik, arst ja keeleuurija, Õpetatud Eesti Seltsi

esimene esimees Friedrich Robert Faehlmann sündis 31. detsembril 1798 Rakke lähedal Aos. 2018 aastal möödus tema sünnist 220 aastat. Faehlmannid põlvnevad Kadrina kihelkonnast Vohnja vallast. Friedrich Roberti isa Heinrich Johann oli Aos mõisavalitseja. Avasõnad lausus Rakke Kooli direktor Igmar Matto. Osalejaid tervitas Väike-Maarja valla haridusnõunik Aare Treial. Eesti Kirjandusmuuseumi teadur Kristi Metste rääkis oma ettekandes „220 aastat Faehlmanniga” Faehlmanni eluloost, tema tööde tähendusest Eesti kultuuriloos ja sellest, mida on veel tema tööde puhul avastada.

Narva-Jõesuus, aiaäärses tänavas

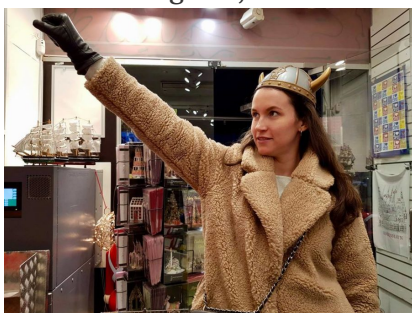
Narva-Jõesuus tähistati 16. detsembril 2018 Lydia Koidula 175. sünniaastapäeva ja L. Koidula tänava 55. aastapäeva.

Tutvustati Lydia Koidula elu ja tegevust, näidati temast tehtud dokumentaalfilmi, loeti Koidula luulet eesti ja vene keeles, kõlasid Koidula sõnadele kirjutatud laulud “Isamaa hiilgava pinnala paistab” ja “Meil aiaäärne tänavas”.

Viikingid vallutasid Kopenhaageni

Pikalt oli räägitud, et Taani eestlased ootavad meie tantsurühma külla, kuid alles see aasta saime oma graafikud ja plaanid klappima. Oleks me ainult vaid varem teadnud, et see niivõrd hea pidu tuleb! Vaata kindlasti ka meie pildiseeriat, kus leiad veel hulga head ja paremat meie külaskäigust 📷 😊

Londonis küpsetati tatrалеiba

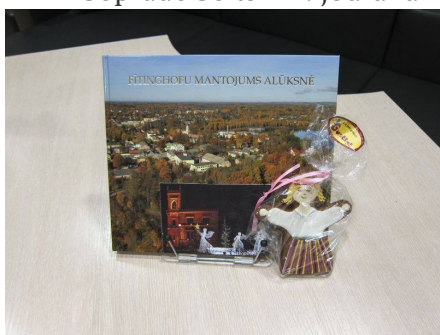
16. detsembril oli Londonis ainulaadne võimalus osaleda juuretiseiga tatrалеiva küpsetamise õpitoas. Koolituse viis läbi Liisa Kaasik, kes on Eestis tunnustatud tatrалеiva koolituste läbiviija, inspireeriv tatratoitude ning pärimuskultuuri tutvustaja.

Liisa näitas ette, kuidas põlisel moel küpsetada juuretiseiga tatrалеiba. Osalejad said koju kaasa leivaalgatuse ehk leivapoja ning täpse leiva tegemise õpetuse.

ERMi Sõprade Seltsi 12. jõulukuine mõisareis viis...

ERMi Sõprade Seltsi 12. jõulukuine mõisareis viis seekord naabrite juurde Alüksnesse. Linnas, kus elab veidi alla 10 000 elaniku, on vaadata väga palju. Õhtu lõpetasime kohalikus kultuurikeskuses, kus kohvik Pajumte pakkus meile maitsvaid jõulutoite, mida "lätlased ise kodus söövad". Nagu traditsiooniks saanud, algas pidulik õhtusöök ERMi Sõprade Seltsi juhatuse esimehe Tanel Linnuse tervituse ja seltsi auliikme folklorist Mall Hiemäe ülevaatega lätimaistest jõuludest.

1000pealine publik oli lummatud ja oskas ettekannet hinnata

8. detsembril toimus Tartu Pauluse kirikus Vanemuise Seltsi segakoori algatusel prf Kuno Arengu mälestuseks J. Rutteri suurteose esiettkanne. Kontserdil esitati kaks teost: Sander Soka „Adagio keelpillidele“ (2015) ja inglise helilooja John Rutteri „Mass of the children“ (2003) sopranile, baritonile, lastekoorile, segakoorile ja sümfooniaorkestrile (viieosaline suurteos).

Portlandi eestlastele ja sõpradele

Teile on kätte jõudnud Portlandi Sõnumite leht. Me ootame endiselt abi Sõnumite väljaandmisel aga seniks püüame seda Helmuth Kalmanni poolt pikalt kantud traditsiooni elus hoida aastalõpu numbriga, kus anname ülevaate aasta saavutustest ja muredest. Suur tänu kõikidele kaasautoritele ning annetajatele, kes oma tervitusi Sõnumite kaudu edasi andsid.

Narva Eesti Selts osales mitmel üritusel

Kohanimepäeval, mida tähistati Narvas 6. detsembril, oli väga huvitav kuulata proua Silvia ettekannet tänavanimede reformist 1920. aastal ning August Tõnuristist, kes on Narva tänavanimede ristiisa. Jõuluajal sai süüdatud küünlad ka tema kalmul. Jõulupidu pidasime sel aastal traditsiooniliselt Narva Eesti Gümnaasiumis. Tegime kokkuvõtte möödunud juubeliaastast ja autasustasime silmapaistnumaid.

21. detsembril 2018 sõitsime rongiga Udmurdimaale

Alnašis Udmurdimaal toimus luuleprömm. Eestist võtsid sellest osa Contra, Jaan Malin ja Nadi Muš. Üles astuti Udmurdi erinevates õppeasutustes, Iževski linnaraamatukogus. Esinesime seal 5 päeva jooksul umbes 11 korda. Seekordsed esinemised korraldas kultuurikorraldus MTÜ koostöös Nadi Mušiga. Sõidu idee tekkis paari aasta eest – nagu ikka – justkui juhuslikult, osaliste seltskondliku vestluse käigus. Kuna olime Contraga mõlemad ka varem Udmurdimaa koolides esinenud ja meile mõlemale oli need korrad väga meeldinud, siis tahtsime sinna tagasi minna.

27. – 31. detsembril 2018 toimusid Sydney's järjekordsed Eesti Päevad

27. – 31. detsembril 2018 peeti Sydney's Austraalias juba 27. korda Eesti Päevi. Kuna seekordsed Eesti Päevad langesid kokku ka EV100 aastaga, siis oli festival suurejoonelisem kui kunagi varem.

Programm oli tihe, laienedes viiele päevale ja sisaldas kunsti- ja käsitöönäitust “Lõngad, mis meid seovad”, teatrietendust “Kratimäng” osades Katrin Pärn ja Karol Kuntsel, filmi “Paha Lugu”, koos režissöör Andres Maimiku kommentaaridega, Rahvapidu, spordipäeva, lastepidu, luuleteatrit jne.

Eesti Klubi liige sai rahvusmõtte auhinna!

Rahvusülikooli 99. aastapäeva aktusel anti üle Tartu Ülikooli Rahvusmõtte auhind, mille pälvis mitmekülgne tõlkija ja usuteadlane Kalle Kasemaa.

Rahvusmõtte auhinnaga tunnustab Tartu Ülikool isikut, kes on oma loominguga silmapaistvalt edendanud Eesti rahvuslikku ja riiklikku eneseteadvust.

PÜHADE MEENUTUSI

Soomes võrreldi eestlaste ja soomlaste jõulutradsioone

4. detsembril toimus Turu linnas tuntud jõululaulude ühislaulmine eesti ja soome keeles – Tasapisi jõulumeeleollu!

Eestlaste ja soomlaste ühine lauluõhtu toimus Manilla Köysisaalis. Lauldi jõululaule, millel on nii eesti- kui soomekeelsed sõnad. Muuhulgas lauldi “Tiliseb, tiliseb aisakell”, soome keeles “Kilisee, kilisee kulkuset”, mis on Soomes “Saaremaa valsi” kõrval kõige tuntum Eesti päritolu laul.

Tamperes toimus eestlaste jõulupidu

1. detsembril 2018 toimus Tampere Eesti Klubi eestvedamisel jõulupidu.

Külalisteks olid Piret Aus, Anu Tähemaa ja Kreete Viira Eestist, kes mängisid pärimusmuusikat ja sisustasid toredate jõuluõhtu koos folkühma Vingerpussidega Soomest.

Rakke Valla Hariduse Seltsi traditsiooniline aasta lõpetamine

8. detsembril toimus Rakke Valla Hariduse Seltsi pere traditsiooniline aastalõpu koosolek. Meenutati meie hulgast aasta jooksul lahkunud seltsi liikmeid ja õnnitleti juubilare.

Seltsi juhatuse esimees Aime Kinnep andis ülevaate maakonnalehes Virumaa Teataja ja Väike-Maarja valla infolehes seltsi kohta avaldatud artiklitest, Eesti Kultuuriseltside Ühenduse üritustel osalemisest, koolitustel ja ümarlaudadel räägitust.

Krimmi eestlased võtsid osa aastalõpupeost

13. detsembril toimus Simferopolis, Krimmis aastalõpu pidu, millest võtsid osa 20 rahvuse esindajad. Üritusest võttis osa ka Krimmi Eesti Selts.

Oli tore, et paljud olid tulnud peredega, mis võimaldas luua uusi tutvusi. Peolaual oli eesti sümbolikat: lipukene, rahvariides nuku ja jõulukaunistused.

Šveitsi eestlased tähistasid jõule

Albana Hotellis leidis aset eestlaste talve nädalavahetus ning jõulupidu. Kirikus toimus kaunis jumalateenistus koos kirikuõpetaja Urs Zanggeriga. Kirikut täitis ka suur hulk Silvaplana kohalikke elanikke. Sofia Rubina koos bändiga laulsid jõululaule ning rahvas sai kaasa laulda eesti keeles.

Kajakad pidasid ühist jõulupidu

16. detsembril pidasid tantsuansambel Kajakas ja selts Kajakas Pärnus koos jõulupidu. 2019 aastal minnakse ühiselt tantsupeole.

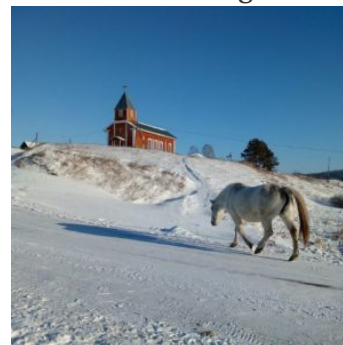
Iga rühm esines oma õpitud repertuaariga. Peo lõpetas jõuluvana, kes ka lahkesti kinke jagas 😊
20. detsembril esines Kajaka esindusrühm Pärnu Koidula Gümnaasiumi jõluballil väikse üllatusnumbriga.

Suetukis saabusid jõulud 40 kraadise külmaga

Siberi eestlaste külas Suetukis, Krasnojarski krais saabusid jõulud koos 40 kraadise külmaga.

Päevaks tõusis temperatuur -27 kraadi peale, mis võimaldas kohalikel lastel kelgutama asuda.

24. detsembril toimus Suetuki klubis jumalateenistus ja lapsed olid ette valmistanud ka jõuluetenduse.

Arhangelskis pidas eesti selts jõulupidu

23. detsembri õhtul kogunes Venemaal Arhangelskis Kultuuriselts "Viru". Koguneti seltsiliikme väikeses ja lahkes kodus.

Kuigi seltskond oli väike, ei puudunud piduõhtult kingitused, küünlad, laualt eesti toidud ja Kalevi šokolaad.

Mikkeli Eesti Klubi aastalõpp

Soomes, Mikkeli Klubi korraldatud Viro jõuluüritusel külastas kolmel detsembri päeval jõulurüüs Viro tuba nii eestlased, soomlased kui ka muud rahvused. Vesteldi Eesti jõulukultuurist ja valmistati koos jõulukaarte. Kuulati koos jõulumuusikat Eesti lauljate repertuaarist ja nautiti jõululaualt piparkooke jm. hõrgutisi. Mikkeli Eesti Klubi tutvustas oma tegevust ja eesti jõulutradsioone. Valmistati jõulukaarte ja ehteid.

Tsehhi Eesti Klubi jõulutervitused Eestimaale

Kõige tähtsamaks sündmuseks Prahas on kontsertide kõrval detsembris alati olnud jõuluõhtu, mida juba mitmendat aastat korraldab Eesti Suursaadkond Prahas.

Seekord toimus Tsehhi Eesti Klubi jõuluõhtu 19. detsembril. Ametlikus osas andis värskelt ametisse astunud suursaadik Eva-Maria Liimets Iivi Zajedovale üle Eesti Välisministeeriumi tänukirja eestluse edendamise ja tutvustamise eest Tšehhis.

Valgevene Eesti Seltsi tervitused Eestimaale

Ka Valgevenes tähistasid eestlased jõulupühi.

15 detsembril said Eesti Selts "Pääsuke" liikmed ja sõbrad aastalõpu puhul kokku. Eesti Vabariigi juubeliaastast tegi kokkuvõtte seltsi aseesimees Vladimir Anufrijev. Lühidalt tutvustati seltsi tegevust ja järgmise aasta plaane.

Meie seast on lahkunud... Krimmi Eesti Seltsi järelhüüe Mare Litnevskale

Кавалер Ордена Белой Звезды
V степени Маре Литневска – пред-
седатель Эстонского Землячества
в Украине.

Mare Litnevskaja on kuulunud Ukraina Eesti Seltsi juhatusse alates 1994. aastast.

2017 aastal tänas ja tunnustas Eesti Vabariigi välisministeerium Mare Litnevskat, pühendumise eest eesti keele ja kultuuri hoidmisel ning seltsitegevuse edendamisel Ukrainas.

Mälestus Sinust hinge

jääb helge ja hea,

meie mõtetes püsib Sa üha,

elad edasi meie seas...

Avaldame kaastunnet Mare lähedastele.

AKTUAALNE JA TULEKUL ESTO 2019 kannab nime “Meie tulevik” nagu Eesti Vabariik 100 viimane juubeli teema

ESTO 2019 passe saab osta soodushinnaga kuni 28. veebruarini 2019. Avatud on noorte ja kultuurikollektiivide registreerimine! Rohkem infot ESTO2019 [kodulehelt](#)

Ülemaailmne kirjutamisvõistlus “Minu maailm” välismaal elavatele eestikeelsetele lastele

Soomes tegutsev Eestikeelse Hariduse Selts on juba kaheksa aastat korraldanud kirjutamisvõistlusi. Selle aasta teema on “Minu maailm”. Võistlusest kutsutakse osa võtma kõiki väljaspool Eestit elavaid eestikeelseid lapsi.

Saata **4.02.2019** aadressile: kirjutamine19@gmail.com

Viljandi Kultuuriselts Koit tähistab veebruari alguses oma 150. juubelit

Kui Viljandimaale jõudis teade, et Tartus on plaanis korraldada suvel laulupidu, siis 1869. aasta küünlakuu 2. kuupäeval kogunesid Sakalamaa agaramad mehed laulukoori asutamiseks ja laulude äraõppimiseks. Laulupeole sõit toimus hobuvankritega ja pidu läks meeolukalt korda.

Kultuuriselts KOIT koguneb **02.02.2019** seltsi ruumides.

Vanemuise selts kutsub üles andma igas kalendrikuus hetke Lydia Koidulale.

üleskutse kõikidele eesti kultuuriloost lugupidavatele ühenduste ja seltsidele – **iga kuu 24. kuupäeval kell 12 (keskpäeval)** korraldada oma asukohas nn “**Hetk Lydia Koidulaga**“. Selles igakuises põgusas kokkusaamises tutvustada Lydia Koidula loomingut .

PARTNERITE KUUKIRJU

Folkloorinõukogu [kuukiri](#):

Rootsi eestlaste [infokiri](#): ja [veel](#):

Kultuuriministeriumi infokiri [detsember 2018](#):

EKSÜ e-kuukirja saate muuta veel sisukamaks, kui saadate varakult teateid ja kajastusi oma sündmustest meie aadressile info@kultuuriseltsid.ee

Kuukirjaga saate liituda, kui saadate kirja aadressile info@kultuuriseltsid.ee

EKSÜ tegemistega saab tutvuda kodulehel www.kultuuriseltsid.ee ja FBs

E-kuukirja ja kodulehte toimetavad EKSÜ tegevjuht Liina Miks ja EKSÜ juhatuse liige Külli Ots

Avaldatud rubriigis [EKSÜ](#) ja [Kuukiri](#)

Tiitel seltsisõbralik susesepp
seltsitegevust kajastavale ajakirjanikule

Jätkub EKSÜ koolitustesari “Kohalik
kultuurilugu ja seltsid”

Algas aasta 2019

Valminud on EKSÜ 2019 aasta kalender

Rubriik: **Kuukiri**

[Vaata kõiki uudiseid rubriigis: Kuukiri »](#)

Detsembri kuukiri nr 32

Novembri kuukiri nr 31

Oktoobri kuukiri nr 30

Septembri kuukiri nr 29